

IOANA EM. PETRESCU
(1941-1990)

BIOGRAFIA

Ioana Emanuela Petrescu s-a născut la 28.12.1941 la Sibiu și s-a stins din viață la 1.10.1990 la Cluj-Napoca. A fost critic, istoric și teoretician literar, fiica Elvirei Popovici (n. Chiffa), profesoară, și a istoricului literar Dimitrie Popovici, profesor la Universitatea din Cluj-Napoca. Urmează școala primară și liceul la Cluj-Napoca (bacalaureatul în 1959, absolventă a liceului „George Coșbuc”), iar apoi, Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” între 1959-1964, luându-și licența cu o teză despre Aron Pumnul. După absolvire devine cadru didactic la Catedra de literatură română a Universității clujene, parcurgând întreaga ierarhie universitară, de la preparator (în 1964) la profesor (în 1990). Își susține doctoratul în 1974, cu o lucrare tipărită în același an: *Ion Budai-Deleanu și eposul comic*, pentru care primește Premiul „Bogdan Petriceicu Hașdeu” al Academiei Române. În perioada 1981-1983, beneficiind de o bursă Fulbright, predă în SUA, la lectoratul român de la University of California, Los Angeles – experiență consemnată în epistolarul american, publicat postum, cu titlul *Molestarea fluturilor interzisă* (1998).

Debutază în *Cercetări de lingvistică* în 1966 cu studiul „Concepția lingvistică a lui Aron Pumnul”. Colaborează la revistele „Tribuna”, „Echinox”, „Steaua”, „Vatra”, „Familia”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Studia Universitatis Babeș-Bolyai”, „Limbă și literatură”, „Cronica”, „Amfiteatru”, „Tomis”, ș.a. Dacă în domeniul cercetării Ioana Em. Petrescu a deschis un drum în investigarea operei lui Mihai Eminescu, ca profesor a creat, la Cluj, o școală de tineri și meritorii exegeți ai poetului. Pentru aceasta a trebuit să pună de acord și să mobilizeze sincron vocații eclectice – eminescolog prestigios (deși se considera poetician, nu eminescolog, înscriindu-se, astfel, într-o arie mai largă de cercetare), poetician cu fler analitic și imaginație speculativă, istoric literar redutabil. În 1989 „Uniunea Scriitorilor” îi acordă Premiul „Mihai Eminescu” pentru întreaga activitate.

În 1972 Ioana Em. Petrescu inaugurează ediția critică *Studii literare* de Dimitrie Popovici la Editura Dacia (volumele I-VI, 1972-1989). Paralel cu realizarea acestui proiect recuperator, și-a conceput propriile scrieri drept replici virtuale la studiile tatălui său, cu precădere la cele eminesciene, într-o manieră „dialogică” – după cum mărturisește într-un interviu în „Tribuna”.

Studiile Ioanei Em. Petrescu, sobre și bine documentate, se concentrează, de regulă, asupra unei categorii de fapte literare considerate relevante dintr-o anumită perspectivă teoretică, din analiza lor rezultând o serie sau o structură semnificativă atât pentru autorul discutat, cât și pentru epoca sau categoria căreia acesta îi aparține. Adevărata statură critică a personalității sale se revelează abia în timp, în cultul devotat pe care i-l dedică foștii săi studenți, încât astăzi Ioana Em. Petrescu apare ca una dintre cele mai strălucite figuri ale generației sale.

OPERA

1. Ioana Em. Petrescu, *Budai-Deleanu, Ion și eposul comic*. - Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1974, 232 p.
2. Ioana Em. Petrescu, *Eminescu, poet tragic*, [*Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică*], Editura Minerva, București, 1978 (ediția a doua, cu titlul original restituit, îngrijită de Ioana Bot, Iași, Junimea, 1994)..
3. Ioana Em. Petrescu, *Configurații*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1981 (ediția a II-a, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2002; ediția a III-a, cuvânt înainte, note și bibliografie de Ioana Bot, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2015).
4. Ioana Em. Petrescu, *Eminescu și mutațiile poeziei românești*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989.
5. Ioana Bot, Diana Adamek (coord.), *Portret de grup cu Ioana Em. Petrescu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991.
6. Ioana Em. Petrescu, *Cursul Eminescu*, text restituit după stenograme de Ioana Bot, litografiat, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, 1991(ediția a II-a, 1993).
7. Ioana Em. Petrescu, *Molestarea fluturilor interzisă*, ediție alcătuită, postfață și note de Ioana Bot, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.
8. Ioana Em. Petrescu, *Modernism / Postmodernism. O ipoteză*, ediție îngrijită, studiu introductiv și postfață în limba franceză de Ioana Bot, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.

9. Ioana Em. Petrescu, *Ion Barbu și poetica postmodernismului*, Editura Cartea Românească, București, 1993 (ediția a II-a îngrijită, addenda și notă asupra ediției de Ioana Bot și Ligia Tudurachi, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006).
10. Ioana Em. Petrescu, *Jurnal*, ediție îngrijită de Rozalia Borcilă și Elena Neagoe, cuvânt înainte de Elena Neagoe, postfață de Carmen Mușat, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
11. Ioana Em. Petrescu, *Studii de literatură română și comparată*, cuvânt înainte de Ioana Bot, ediție îngrijită, note și bibliografie de Ioana Bot și Adrian Tudurachi, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
12. Ioana Em. Petrescu, *Studii eminesciene*, cuvânt înainte de Ioana Bot, ediție îngrijită, note și bibliografie de Ioana Bot și Adrian Tudurachi, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2009.
13. Ioana Em. Petrescu, *Studii despre Ion Budai Deleanu*, ediție îngrijită, note și bibliografie de Ioana Bot și Adrian Tudurachi, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2011.